

طبیعت عمده مطالعات تعامل انسان و اطلاعات مبنایی کارکردگرایانه و عملی دارد که می‌تواند منشعب از نظریات جامعه مدرن و پسامدرن باشد. با توجه به آثار دریافتی و مطالعاتی که اخیراً در برخی مجلات داخلی منتشر شده است می‌توان علاقه‌مندی پژوهشگران ایرانی برای به‌کارگیری رویکردها و دیدگاه‌های پست‌مدرن را هم در این حیطه مشاهده کرد. در این راستا ما شاهد گسترش و تکثر روش‌های پژوهش در مطالعات مرتبط در حوزه تعامل انسان با اطلاعات هستیم بطوریکه دامنه روش‌های بررسی وجوه تعاملات انسان با هر آنچه می‌توان آن را اطلاعات نامید، از روش‌های صرف کمی به روش‌های کیفی و آمیخته تسری پیدا کرده است. این گستردگی روش شناسانه، متأثر از تنوع جهان‌بینی‌های پژوهشگران، باعث شده تا همزمان با فزاینده تولید مقالات، شاهد تنوع روش‌های بکار گرفته‌شده در مطالعات دریافتی هم باشیم. به نظر می‌رسد توجه به اصول متنوع روش‌شناسی غرب و توجه تقریباً نوظهور پژوهشگران کنابداری به مباحث جامعه‌شناسی، مبانی روان‌شناسی شناختی و همچنین جامعه‌شناسی علم در این فرایند بی‌تأثیر نبوده باشد.

همان‌طور که بارها هم گفته‌شده، حوزه مطالعات انسان و اطلاعات عرصه‌ای عمدتاً بین‌رشته‌ای است که همین امر نشان‌دهنده پتانسیل بالای ژورنال تعامل انسان و اطلاعات برای دریافت مقالاتی با گستره‌ای از موضوعات مرتبط است. در شماره اخیر خوانندگان محترم شاهد بازتاب روند رو به گسترش حوزه‌های پژوهشی موردعلاقه محققان در زمینه‌های تعاملات انسان با اطلاعات خواهند بود و البته این امر به‌نوعی نشان‌دهنده رویکردهای موردقبول هیئت تحریریه محترم ژورنال نیز هست. به‌هرحال مجموعه پیش رو برگرفته از دو دسته از مقالات است. دسته اول، که عمده مقالات این شماره را تشکیل می‌دهند، مقالاتی است که به‌واقع برای ارائه در اولین همایش ملی تعامل انسان و اطلاعات - که در آبان ماه امسال باهمت گروه علم اطلاعات و دانش‌شناسی دانشگاه خوارزمی برگزار شد - دریافت شده بودند اما به سبب برخورداری از کیفیت لازم پژوهشی و آموزشی برای انتشار در ژورنال تعامل انسان و اطلاعات در نظر گرفته شدند. دسته دوم هم مقالاتی هستند که دریافت آن‌ها به‌صورت عادی و برای انتشار در خود ژورنال بوده است.

تأکید ژورنال توجه به عرصه‌های مختلف مرتبط با محورهای اصلی تعامل انسان و اطلاعات است. این انحصار، همچنان که خود حوزه‌ای پژوهشی بسیار فراخی را شامل می‌شود، اما درعین‌حال بیانگر رویکرد تخصص‌گرایانه و خاص ژورنال نسبت به موضوعات مقالات دریافتی هم هست. بدیهی است که از نظر متولیان ژورنال، این تخصص‌گرایی در جهت تمرکز موضوعی و ارائه محتوای تخصصی به خوانندگان و مخاطبان علاقه‌مند به این حوزه بوده است، امری که تحقق آن می‌تواند نسبی بوده باشد. امیدواریم مجموعه پیش رو موردتوجه خوانندگان گرامی قرار بگیرد. تقاضا می‌کنیم همچنان که مقالات این شماره را مطالعه می‌فرمائید، چنانچه نظر و یا ایده خاصی در مورد مقالات و یا ساختار و نحوه ارائه آن‌ها دارید با استفاده از مجراهای ارتباطی موجود به ما اطلاع دهید. تلاش ما همواره پذیرش مقالاتی با سطح کیفی بالاتر و تلاش برای بهبود نحوه ارائه آن‌ها خواهد بود.

نصرت ریاحی نیا

سردبیر